

TIDAHOLMS
KOMMUN

REVISIONSBERÄTTELSE

2008

Innehåll

Redogörelse	3
Resultat	4
1. Social- och omvårdnadsnämnden	4
2. Barn- och utbildningsnämnden	4
3. Tekniska nämnden	5
4. Miljö- och byggnadsnämnden	6
5. Kultur- och fritidsnämnden	6
6. Granskningar av de kommunala bolagen och stiftelserna	7
7. Kommunstyrelsen	7
8. Gemensam nämnd för räddningstjänsten	9
9. Årsredovisning 2008	9

Redogörelse

Revisorerna skall årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämnder och styrelser.

Målet och syftet med revision är att ge kommunfullmäktige underlag för beslut i frågan om ansvarsfrihet. I denna mening är revision en kvalificerad form av beredning av ett specifikt ärende. Revisorernas förslag bereds sedan vidare av kommunfullmäktiges särskilda beredning.

Revisionsarbetet har utförts i enlighet med kommunallagens bestämmelser om revision och God revisionsred i kommunal verksamhet. Reglementet tydliggör revisorernas uppdrag och befäster etablerad praxis för revisorerna. Antalet revisorer har varit fem.

Under revisionsåret har granskningsarbetet huvudsakligen skett i anslutning till huvudinriktningen i revisionsplanen för år 2008. En "röd tråd" har varit rättssäkerhet, dokumentation och myndighetsutövning. Vi har slutfört granskningar av olika rättssäkerhetsfrågor inom individ- och familjeomsorgen och inom Miljö- och byggnadsnämndens ansvarsområden. Temat rättssäkerhet har också gällt granskningarna inom Barn- och utbildningsnämnden. Inom grundskolan har vi granskat dokumentationen av olika elevinsatser mm. Granskningarna fortsätter inom de frivilliga skolformerna. Tidaholms bibliotek har varit temat för de årliga granskningarna av Kultur- och fritidsnämnden. Därutöver har ett antal granskningsinsatser genomförts utom plan. En omfattande uppföljningen av kommunens avfallshantering har verkställts. En granskning av ansvarsfrågor inom arbetsmiljöområdet pågår.

Granskningar av olika system och rutiner är ständigt pågående verksamhet för att bedöma kommunens interna kontroll i vid mening. Vi har granskat delårsrapporten, bokslutet och kommunens årsredovisning.

Vi har genomfört en serie av årliga överläggningar med styrelsen och nämnderna kring vad verksamheten 2008 har åstadkommit.

Genom lekmannarevisorerna granskas kommunens bolag ur ett ägarperspektiv. Mot bakgrund av föregående års kritik av kommunstyrelsen för bristande tillsyn har vi varit delaktiga i utformningen av hur kommunstyrelsens tillsyn skall organiseras

I enlighet med kommunallagen 9:8 har vi under revisionsåret 2008 anlitat särskilda sakkunniga: Björn Petersson, BMGP-björntjänst, som övergripande sakkunnig, Sven-Olof Ludvigsson, SL-kommunalteknik, teknisk verksamhet, Jan Schalin, SCHALIN KONSULT KB, personalpolitik, Göran Magnusson, social verksamhet, och för redovisningsrevision Ing-Marie Kärrmander, LR Kärrmanders Revision AB.

Till revisionsberättelsen bifogas lekmannarevisorernas rapporter över granskningen av de kommunala företagen liksom övriga granskningsrapporter.

Resultat

1. Social- och omvårdnadsnämnden

Omvårdnadsverksamheten fortsätter att bedriva en verksamhet som präglas av stabilitet och engagemang. Ledningen arbetar utvecklingsinriktat. Tillgängliga data visar att verksamheten håller en god kvalitet. Förmågan att redovisa verksamhetens resultat i perspektivet vad man åstadkommer är berömlig.

Individ- och familjeomsorgerna står inför en problematisk framtid vad gäller försörjningsstöd och växande sociala problem. Man ger också prov på ett aktivt förhållningssätt och arbetar på att möta de framtida problemen konstruktivt. Samverkan inom kommunen och med andra myndigheter utgör områden, där satsningar sker.

Av vår genomförda granskning framgår att verksamhetens dokumentations-frågor fungerar på ett bra sätt, att lagstadgade handläggningstider hålls, olika överväganden i ärenden beskrivs tydligt och är möjliga att följa, omprövningar sker på korrekta sätt. Sekretessfrågor hanteras bra. Nämnden har fastställt olika styrande dokument t ex handboken "Ledningssystem för kvaliteten inom IFO-verksamheten". Sammantaget möjliggör styrande dokument, interna rutiner och kontroller att nämnden har en god intern kontroll. Rättssäkerheten för klienter är alltså tillfredsställande.

Bedömning

Rättssäkerhet och dokumentation inom individ- och familjeomsorgerna håller god standard. Följsamheten gentemot lagstiftning och interna dokument är god. Sett ur ett klientperspektiv har nämnden tillräcklig kontroll för att man kan säga att rättssäkerheten är tillfredsställande.

Arbetet inom verksamheten präglas av att man i stället för att möta en situation genom att avvakta tar man tag i det som är möjligt att hantera för att vara bättre rustade inför en framtid som kommer att ställa stora krav på verksamheten och dess resurser.

Målsättningarna är tydliga och tillräckligt konkreta för att mäta och kontrollera. Ett ständigt pågående arbete med resultatuppföljning sker och rapporteras. Styrningen och ledningen och den interna kontrollen är av god klass.

Vi föreslår att Social- och omvårdnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2008.

2. Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden är ansvarig för en omfattande verksamhet i kommunen. Man ansvarar för såväl nationella som olika kommunala målsättningar, uttryckta i skolplanen.

Vår granskning, som tar sin utgångspunkt i rättssäkerhet, visar att ett omfattande arbete läggs ned på att identifiera elever som inte uppnår skolans målsättningar. Det finns en omfattande dokumentation kring eleven. Det gäller olika utredningar, processer och beslut. Våra iakttagelser kring granskningen har vi direkt kommunicerat med de ansvariga. Vi bedömer att det finns behov att utveckla dokumentationen och skapa en för alla gemensam standard. Vår granskning fortsätter att avse även de frivilliga skolformerna.

Vi delar nämndens oro över att ett ökande antal elever går ut grundskolan utan behörighet till gymnasieskolan. Ett omfattande arbete sker med att stödja elever som har svårigheter att nå godkända resultat, trots detta minskar ändå antalet behöriga till gymnasieskolan. Det är angeläget att analysera och överväga övergripande orsaker till detta.

Bedömning

Nämnden och dess verksamheter, rektorer och lärare bedriver ett omfattande arbete med att ge särskilt stöd till elever som har svårigheter i sitt skolarbete. Det är viktigt ur såväl kommunens som enskilda elever och deras vårdnadshavare att dokumentation av dessa åtgärder är tillräcklig. Det finns utrymme för förbättringar.

Den verksamhetsmässiga utvärderingen och uppföljningen är av god klass. Nämnden har en tillräcklig intern kontroll över detta.

Vi föreslår att Barn- och utbildningsnämnden får ansvarsfrihet för år 2008

3. Tekniska nämnden

Vi har under år 2008 genomfört en uppföljning av avfallshanteringen inom den tekniska verksamheten.

Den praktiska hanteringen av avfallsfrågorna fungerar väl i Tidaholms kommun. Medborgarna har tillgång till ett varierat utbud av tjänster till avgifter som ligger på medelnivå inom området. Informationen till medborgarna är bra. Vissa av de brister som fanns vid granskningen 2005 har ännu inte åtgärdats. **Den viktigaste är att kommunens saknar en aktuell avfallsplan.** Vid vår årliga överläggning med tekniska nämnden lämnades beskedet att en avfallsplan skall vara klar under år 2009.

Antalet hushåll som komposterar fortsätter att minska. Åtgärder för att bryta den här utvecklingen genomförs i och med att avgiftssystemet utformas så att det främjar kompostering.

Vår granskning 2007 av städfunktionen visade på problem när det gäller städningens omfattning och genomförande. Vi såg det som huvudsakligen ett informations- och kommunikationsproblem. Vi kan se att det fortfarande finns oklarheter om städningens innehåll och genomförande. Det finns ingen internprissättning av dessa tjänster.

Vi tror att en internprissättning skulle skapa en väsentlig tydlighet i vad som stadenheten kan prestera och vad man kan kräva. Städning är en lämpad verksamhet för prissättning.

Nämnden har skapat rutiner för att bli följa upp revisorernas granskningar. Det ser vi med tillfredsställelse på. Därmed stärks den interna kontrollen.

Bedömning

Tekniska nämnden ansvarar för några av samhällets viktigaste uppdrag. Deras roll är huvudsakligen förvaltarens. Tekniska nämnden och dess förvaltning verkställer sitt uppdrag på ett bra sätt. De har god kontroll över verksamheten och en god redovisning av hur verksamheten utfaller och med vilket resultat.

Vi förväntar oss att beslut om ny avfallsplan fattas under år 2009.

Vi föreslår att Tekniska nämnden får ansvarsfrihet för år 2008

4. Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden är huvudsakligen en myndighet, som fattar beslut som för enskilda och samhälle innebär fastställelse av rättigheter och skyldigheter. Innehållet i besluten prövas av rättsväsendet eller andra statliga myndigheter och kan inte göras till föremål för kommunal revision annat än i mycket speciella situationer. De övergripande funktionerna är dock föremål för vår granskning. Vi har under 2008 närmare granskat ett antal frågor med anknytning till rättssäkerhetsområdet. Vi kan konstatera att det råder god ordning och reda inom myndigheten, vilket aldrig kan underskattas.

Delegationsbeslutet är av jämförelsevis god klass och ger möjlighet för nämnden till kontroll mm.

Bedömning

Miljö- och byggnadsnämnden är en myndighet med allt vad detta innebär såsom förmåga att hantera lagstiftning och ha god intern ordning och reda. Man arbetar på ett målinriktat sätt.

Vi föreslår att Miljö- och byggnadsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2008.

5. Kultur- och fritidsnämnden

Under revisionsåret 2008 har biblioteket i Tidaholm varit föremål för en granskning. Granskningen har haft två syften: dels att bedöma bibliotekets skydds- och säkerhetsarbete i olika meningar, dels att analysera och värdera biblioteket som organisation.

Biblioteket är en väl fungerande organisation med genomtänkta ställningstaganden i olika driftsfrågor och förhållningssätt till sina besökare. Biblioteket är en viktig institution för kommunens olika medborgare. Trots relativt små resurser löser man sin uppgift.

Säkerhets- och skyddsarbetet är genomtänkt.

Bedömning

Kultur- och fritidsnämnden hanterar sina olika uppdrag på mycket bra sätt. Man har god ledning och styrning av verksamheten. Den interna kontrollen är tillräcklig.

Biblioteket är en väl fungerande organisation som är av stor betydelse för människorna i Tidaholm – såväl unga som gamla.

Vi föreslår att Kultur- och fritidsnämnden beviljas ansvarsfrihet för år 2008.

6. Granskningar av de kommunala bolagen och stiftelserna

Lekmannarevisorerna, som är ett självständigt bolagsorgan och en del av ägarens styrning, granskar de kommunala bolagen. Resultatet av deras granskningar föreläggs ägarens företrädare (bolagsstämman och fullmäktige). Deras granskningsrapporter skall bifogas denna berättelse. Stiftelser och donationer hanteras i annan ordning.

När det gäller de kommunala bolagen vill vi fästa uppmärksamheten på vad lekmannarevisorerna skriver i sina granskningsrapporter. Vi hade goda förhoppningar att lekmannarevisorerna inte skulle redovisa sådana brister i formella hänseenden som granskningen av TENAB 2008 visar. Förutsättningarna har förbättrats för att styrelsen i TEAB skall ha en bra kontroll över det administrativa området. De styrande dokumenten har "uppdaterats" och de formella bristerna blivit färre. När det gäller den interna kontrollen över redovisningsområdet och ekonomiadministrationen visar den av bolagets revisor upprättade revisionspromemorian på brister som vi bedömer som helt oacceptabla. För detta har styrelsen och verkställande direktören ansvar.

7. Kommunstyrelsen

a) kommunstyrelsens tillsynsansvar

Kommunstyrelsen har till uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha tillsyn över övriga nämnder. Styrelsen skall också ha uppsikt över sådan kommunal verksamhet som bedrivs i sådana företag som avses i 3 kap 17 och 18 §§ kommunallagen. Kommunstyrelsen skall också uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen fick allvarlig kritik för bristande tillsyn över TEAB under år 2007. Kritiken tog sig uttryck i en anmärkning från vår sida.

Kritiken ledde till att kommunstyrelsen skapade en "funktion" som speciellt skulle utöva tillsyn över bolagen. Enligt vår bedömning har ett kompetent och seriöst arbete utförts. Under år 2008 tog detta arbete sikte på att åstadkomma en inventering och lägesbedömning av den tidigare omfattande kritiken. Man kan säga att tillsynen under år 2008 var "historisk" och tillbakablickande med mål att åstadkomma rättelser. Vi har genom lekmannarevisorerna sett att tillsynen haft effekter genom att många formella brister har rättats till när det gäller det administrativa området. Vi kan också konstatera genom revisorns granskningsiakttagelser att ekonomiadministrationen inte beaktats i kommunstyrelsens tillsyn. Det är uppenbart att en aktiv tillsyn måste utövas även på detta område. Bortsett från denna del anser vi att kommunstyrelsens tillsynsplikt har fullgjorts på ett bra sätt under år 2008.

b) kommunens ekonomiska ställning

Det övergripande finansiella målet för Tidaholms kommun (inriktningsmål) är att resultaträkningen skall uppvisa ett positivt resultat i förhållande till balanskravet samt att Tidaholms kommuns definition av en budget i balans innebär ett positivt resultat motsvarande två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Investeringar i den skattefinansierade verksamheten skall egenfinansieras.

Budgeten för år 2008 innebar en fortsättning på vägen att göra tillfälliga avsteg från den egna beslutade målsättningen. I vår bedömning av delårsrapporten 2008 skrev vi att en svag budget leder till ett svagt finansiellt resultat, som långsiktigt är ohållbart. Resultatet för år 2008 blev bättre än vad som förutskickades i delårsrapporten men för en långsiktigt hållbar utveckling är det inte tillräckligt. Ett finansiellt mått är verksamhetens nettokostnad. Nära 99% av skatter och statsbidrag går åt att finansiera löpande verksamhet. Det är ett allvarligt tecken på svagheten. De närmaste åren kommer med all säkerhet att bli mycket ekonomiskt besvärliga för kommunen. I ett sådant läge är det givetvis inte lätt att realisera det inriktningsmål för ekonomin som gäller.

Ekonomistyrprinciperna som antogs i en helt annan situation bör ses över och anpassas till vad en ny tid kräver.

Bedömning

Kommunstyrelsen bedriver en aktiv tillsyn och har åstadkommit resultat i form av förbättringar inom bolagen. Tillsynen måste vidgas till att omfatta även ekonomiadministrationen inom bolagen.

Ekonomin är svag men inte så svag utan att det finns goda möjligheter att klara de framtida påfrestningarna.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beviljas ansvarsfrihet för år 2008.

8. Gemensam nämnd för räddningstjänsten

Granskningen av den gemensamma nämnden utförs av värdkommunen (Falköping). Samverkan sker med Tidaholms kommuns revisorer.

Bedömning

Vi föreslår att ledamöter från Tidaholms kommun i den gemensamma nämnden för räddningstjänst beviljas ansvarsfrihet för år 2008.

9. Årsredovisning 2008

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, dess finansiering och den ekonomiska ställningen. Årsredovisningen uppfyller i allt väsentligt kraven på rättvisande räkenskaper. Den är upprättad enligt god redovisningssed. Årsredovisningen och verksamhetsberättelserna ger bra information om 2008 års verksamhet och den ekonomiska utvecklingen.

Tillstyrkan

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen för år 2008

2009-06-09

Birgitta Karlsson

Mona Larsson

Tore Johansson

Tord Viktorsson

CarlOve Kruus